

Openbaar Onderwijs Emmen

Schoolondersteuningsprofiel

Naam school: OBS De Vlonder

Openbaar Onderwijs Emmen

Raadhuisplein 1; 7811 AM; Emmen

Tel.14 0591; mail: gemeente@emmen.nl

Voorwoord

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van het Openbaar Onderwijs Emmen.

In het Koersplan, het beleidsplan van Openbaar Onderwijs Emmen, staat de missie van de organisatie als volgt omschreven:

“Het Openbaar Onderwijs Emmen biedt alle kinderen kwalitatief goed onderwijs. Onderwijs waarbij de kinderen hun talenten maximaal kunnen ontwikkelen om hierdoor een volwaardige basis te leggen voor hun latere leven in een complexe en dynamische kennismaatschappij. Uitgangspunt voor ons is dat ieder kind en elke jongere recht heeft op onderwijs en ondersteuning passend bij het ontwikkelingsperspectief van de leerling”.

Deze uitgangspunten sluiten naadloos aan bij de algemeen gehanteerde visie op Passend Onderwijs.

Zoals de wet voorschrijft, beschikt iedere school over een schoolondersteuningsprofiel (SOP). In het profiel wordt het volgende beschreven:

1. Het niveau van de basisondersteuning;
2. De mogelijkheid van extra ondersteuning (basisondersteuning overstijgende zorg);
3. De organisatie van de extra ondersteuning;
4. De ambities betreffende Passend Onderwijs.

De afzonderlijke scholen van het bestuur realiseren minimaal de kwaliteit van de basisondersteuning zoals die in het Samenwerkingsverband 22.02 PO (SWV 22.02) is vastgesteld. De inhoud van de basisondersteuning is vastgelegd in het ondersteuningsplan (OP) van het samenwerkingsverband. Het geeft het niveau aan van wat de scholen met inzet van de beschikbare middelen en kennis zelf bieden en organiseren. Wanneer er meer ondersteuning nodig is dan geboden kan worden vanuit de basisondersteuning, dan is er een mogelijkheid voor extra ondersteuning.

Het hier beschreven SOP bestaat uit twee gedeeltes:

- A. Het algemene gedeelte: een samenvatting van het beleid ten aanzien van Passend Onderwijs zoals dit is vastgelegd vanuit het SWV 22.02;**
- B. Het schoolgedeelte: met de schoolspecifieke invulling van de basisondersteuning.**

Het SOP is een leer- en ontwikkeldocument voor iedere school, maar dient ook als bron voor ouders/verzorgers¹ om inzage te krijgen in de zorg die op de school wordt geboden. Dit SOP vervangt het vorige document en is leidend voor de periode oktober 2018 t/m juli 2022. Het wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Over het schoolgedeelte van het SOP brengt de MR van de desbetreffende school advies uit.

---

¹ * Vanaf dit punt wordt 'ouders' gebruikt om te verwijzen naar ouders/verzorgers.

Inhoudsopgave

A. Algemeen gedeelte	5
1. Passend Onderwijs	5
2. Basisondersteuning	6
3. Extra ondersteuning (<i>Basisondersteuning overstijgende zorg</i>)	7
B. Schoolspecifieke gedeelte	9
1. Schoolgegevens	9
2. Visie/Schoolconcept	9
3. Basisondersteuning op OBS De Vlonder	10
3.1 <i>Algemene leerling- en groepsgegevens</i>	10
3.2 <i>Invulling basisondersteuning</i>	10
3.3 <i>Beoordeling inspectie</i>	16
3.4 <i>Ouders als educatieve partners</i>	16
3.5 <i>Aanbod</i>	17
3.6 <i>Aanpak voor gedrag</i>	17
3.7 <i>Leesproblemen en dyslexie</i>	18
3.8 <i>Rekenproblemen en dyscalculie</i>	18
3.9 <i>Talentontwikkeling (inclusief meer- en/of hoogbegaafdheid)</i>	19
3.10 <i>Ondersteuningsstructuur</i>	19
3.11 <i>Ondersteuningsvoorzieningen</i>	21
3.12 <i>Samenwerking</i>	23
4. Bijlagen	24

A. Algemeen gedeelte

1. Passend Onderwijs

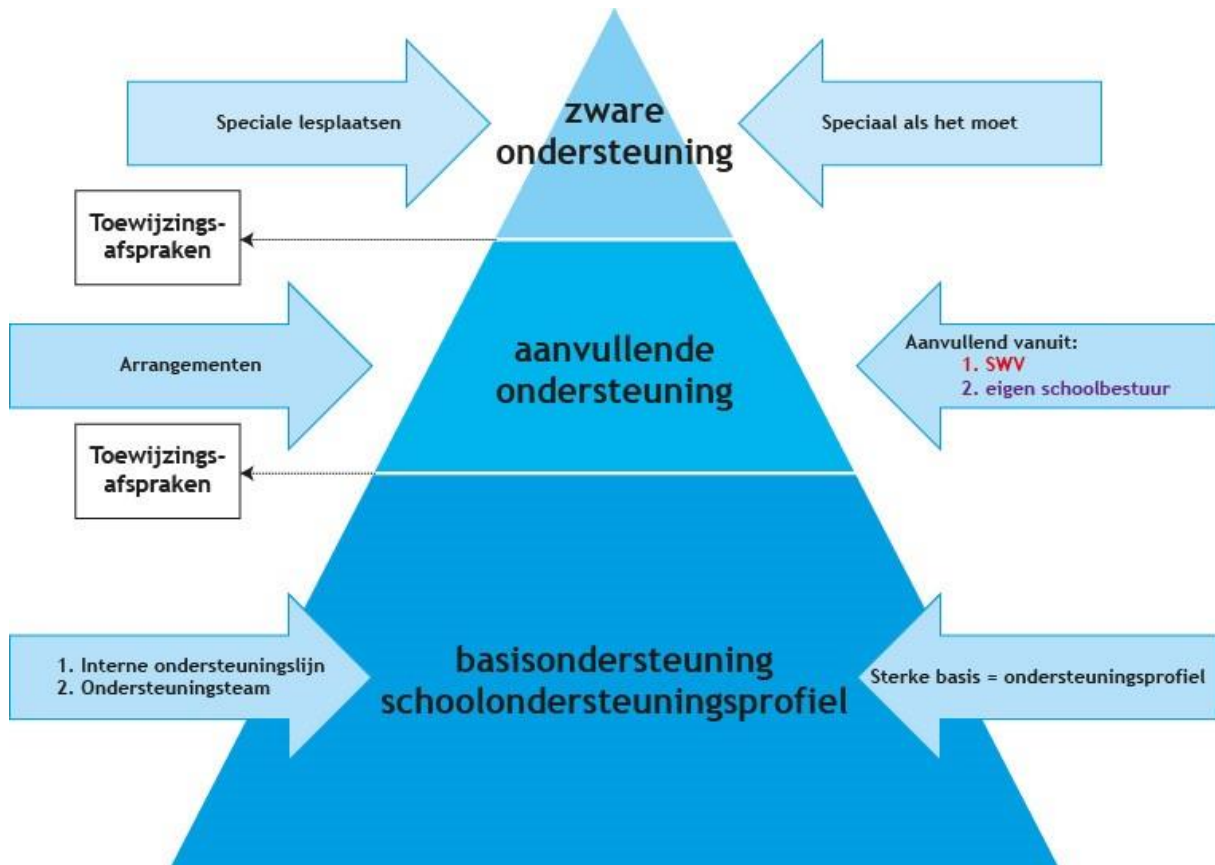
Passend onderwijs legt een zorgplicht bij scholen. Dit betekent dat zij er sinds 1 augustus 2014 voor verantwoordelijk zijn om alle kinderen die extra ondersteuning nodig hebben een goede onderwijsplek te bieden. Daarvoor werken reguliere en speciale scholen samen in regionale samenwerkingsverbanden. Het bestuur van het Openbaar Onderwijs Emmen is vertegenwoordigd in SWV 22.02. In deze samenwerkingsverbanden werken het regulier en het speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) samen. De scholen in het samenwerkingsverband hebben afspraken gemaakt over onder andere:

- de begeleiding en ondersteuning die alle scholen in de regio kunnen bieden;
- welke leerlingen een plek kunnen krijgen in het speciaal onderwijs;
- afspraken met de gemeenten in de regio over de inzet en afstemming met Jeugdzorg.

Passend onderwijs betekent dat alle leerlingen de begeleiding krijgen die ze nodig hebben om zich zo goed mogelijk te ontwikkelen. Deze begeleiding vindt bij voorkeur plaats op de reguliere basisschool. Als dat niet kan, dan wordt de begeleiding op een school voor speciaal basisonderwijs of in het speciaal onderwijs geboden (zie eveneens Figuur 1).

- **De reguliere ('gewone') basisschool, mét of zonder hulp**
De reguliere basisschool kan een leerling op verschillende manieren hulp bieden. Bijvoorbeeld als er sprake is van leesproblemen, dyslexie, rekenproblemen of concentratieproblemen. Binnen Passend Onderwijs wordt dit de **Basisondersteuning** genoemd. Wanneer er na het uitvoeren van interventies meer ondersteuning nodig is dan binnen de basisondersteuning geboden kan worden, dan is er een mogelijkheid voor **extra ondersteuning**, de zogenaamde **basisondersteuning overstijgende zorg**. Op dit niveau wordt gewerkt met het toekennen van (tijdelijke) arrangementen aan veelal individuele leerlingen.
- **De speciale basisschool/speciaal basisonderwijs (SBO)**
Als de reguliere basisschool een kind met extra ondersteuningsbehoefte niet de juiste hulp kan geven, kan de school samen met de ouders op zoek gaan naar een passende plaats binnen een speciale basisschool. Hier is meer specialistische kennis en extra tijd beschikbaar voor het begeleiden van leerlingen met een grotere ondersteuningsbehoefte.
- **Speciaal onderwijs/SO**
Sommige leerlingen hebben zoveel extra hulp nodig, dat ook de speciale basisschool niet voldoende ondersteuning kan bieden. Dit kan het geval zijn als een kind bijvoorbeeld ernstig verstandelijk of lichamelijk beperkt is. Speciaal onderwijs kan ook noodzakelijk zijn bij grensoverschrijdend gedrag van leerlingen. Ook scholen voor speciaal onderwijs maken deel uit van het SWV 22.02.

Meer informatie is te vinden op: www.swv2202.nl en www.passendonderwijs.nl

Figuur 1. Piramide die de ondersteuning op de verschillende typen scholen weergeeft.

2. Basisondersteuning

De basisondersteuning geeft het niveau van de ondersteuning weer waaraan alle scholen in het SWV voldoen.

- **Basisondersteuning** is het door het samenwerkingsverband 2202-PO afgesproken geheel van **preventieve** (om iets te voorkomen) en **licht curatieve** (verbeterende) maatregelen die binnen de onderwijssteuning van de scholen worden georganiseerd. Deze basisondersteuning is altijd op het afgesproken kwaliteitsniveau en wordt eventueel in samenwerking met ketenpartners uitgevoerd.

De basisondersteuning is onderverdeeld in **vier aspecten van basisondersteuning met in totaal 13 kernkwaliteiten** (zie Tabel 1). Het SWV heeft een **Checklist basisondersteuning** voor de scholen samengesteld. De checklist is gebaseerd op de 13 kernkwaliteiten van de basisondersteuning en is de leidraad op schoolniveau voor het beschrijven van de basisondersteuning.

Tabel 1. Overzicht van de vier aspecten van basisondersteuning en de onderliggende kernkwaliteiten.

De vier aspecten	13 kernkwaliteiten van basisondersteuning
Preventieve en licht curatieve interventies	1. De leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving.
	2. Voor leerlingen die een passend curriculum nodig hebben, is een ontwikkelingsperspectief vastgesteld.
De onderwijs-ondersteuningsstructuur	3. De scholen hebben een effectieve interne onderwijsstructuur.
	4. De leerkrachten, interne begeleiders en teamleider/schoolleider werken continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties.
	5. De scholen hebben een (multidisciplinair) overleg gericht op leerlingondersteuning.
	6. De ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs.
Planmatig werken	7. De scholen hebben continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen.
	8. De scholen werken opbrengst- en handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen
	9. De scholen voeren beleid op het terrein van de leerlingondersteuning.
Kwaliteit van de basisondersteuning	10. De scholen werken met effectieve methoden en aanpakken.
	11. De scholen evalueren jaarlijks de effectiviteit van de leerlingondersteuning.
	12. De scholen dragen leerlingen zorgvuldig over.
	13. De scholen hebben een schoolondersteuningsprofiel vastgesteld.

3. Extra ondersteuning (*Basisondersteuning overstijgende zorg*)

Wanneer er na het toepassen van alle mogelijke interventies binnen de basisondersteuning toch meer voor een leerling (of groepje leerlingen) nodig is dan binnen de basisondersteuning geboden kan worden, is er een mogelijkheid voor **extra ondersteuning**, de al eerder genoemde **basisondersteuning overstijgende zorg**. Op dit niveau wordt met (tijdelijke) arrangementen gewerkt. Voorwaarden voor toekenning van een arrangement zijn dat de desbetreffende school:

1. alle mogelijkheden binnen de basisondersteuning aantoonbaar heeft benut (checklist en leerlingendossier);
2. daarbij gebruik gemaakt heeft van de adviezen van de adviseur Passend Onderwijs;
3. het traject van basisondersteuning met de adviseur Passend Onderwijs heeft doorgesproken;
4. de aanvraag voor extra ondersteuning met de adviseur Passend Onderwijs heeft besproken;

5. de ouders heeft geïnformeerd over een arrangement en toestemming heeft gekregen voor de aanvraag;
6. een onderbouwde aanvraag bij de afdelingsmanager OOE heeft ingediend.

N.B. Deze bovenstaande procedure kan aangepast worden met ingang van schooljaar 2018- 2019.

B. Schoolspecifieke gedeelte

1. Schoolgegevens

• School + Brinnr.	OBS De Vlonder 21PS
• Adres	Giervalk 20
• Postcode + Plaats	7827 HX Emmen
• Telefoon	0591 - 678111
• E-mail	locatieleider@obs-vlonder.nl
• Website	www.obs-vlonder.nl
• IB-er	Alie Breider
• Locatiedirecteur	Peter Zantingh
• Cluster directeur	Wichard Vorsteveld

2. Visie/Schoolconcept

OBS De Vlonder is een openbare basisschool voor Daltononderwijs. Ons uitgangspunt is dat alle mensen gelijkwaardig zijn. Daarom is onze visie dat de school open moet staan voor alle kinderen, ouders/verzorgers en leerkrachten, ongeacht hun levensbeschouwing, sekse, nationaliteit of sociale achtergrond. De Vlonder wil een school zijn die leerlingen een doorgaande 'ongeremde' ontwikkeling biedt. Deze ontwikkeling stimuleren wij door voor de leerlingen een uitdagende, boeiende en eigentijdse leeromgeving te creëren. Verder wordt door differentiatie tegemoet gekomen aan de onderwijsbehoefte van de individuele leerling. Door passend onderwijs (onderwijs op maat) willen we de leerlingen voldoende perspectief bieden en ze voorbereiden op de snelle, voortdurend veranderende maatschappij. De voorwaarden om die ontwikkeling te verwezenlijken liggen besloten in onze Daltonprincipes. Hierbij spelen het vergroten van de zelfstandigheid, het samenwerken en respectvol met elkaar omgaan een belangrijke rol. Hoe leerlingen functioneren, verschilt per leerling en hangt nauw samen met de ontwikkeling van het verantwoordelijkheidsbesef en hoe de leerling met (keuze)vrijheid omgaat. Door dit proces coachend te begeleiden, willen we bovenstaand doel verwezenlijken.

Onze missie, kort en bondig:

Door effectief onderwijs, opbrengstgericht werken en streven naar excellent onderwijs, willen we op De Vlonder maximale opbrengsten halen. We houden rekening met de behoeften van kinderen. Kinderen kunnen leren in een prettige omgeving en een prettige sfeer, waarbij werken vanuit de Daltonpedagogiek centraal staat. We willen onze missie bereiken door uit te gaan van de volgende aspecten:

- **Vrijheid binnen grenzen**
- **Leeropbrengsten optimaal voor alle kinderen**
- **Onderwijs op maat/passend onderwijs**
- **Nadrukkelijke aandacht voor talenten**
- **Daltonpedagogiek**
- **Effectief omgaan met verschillen**
- **Respect en samenwerking in een prettige omgeving**

Voor een volledige en uitgebreide versie van onze onderwijskundige visie verwijzen we naar ons [schoolplan](#) en onze [schoolgids](#).

3. Basisondersteuning op OBS De Vlonder

3.1 Algemene leerling- en groepsgegevens

	Aantal		
• Totaal aantal leerlingen 01-10-2018	203		
• Aantal leerlingen naar gewicht	0,0: 201	0,3: 2	1,2: 0
• Aantal groepen (jaargroepen of combinaties)	9		
• Gem. groeps grootte	Onderbouw: 16 - 25 Bovenbouw: 25 - 30		

3.2 Invulling basisondersteuning

Het samenwerkingsverband (SWV) heeft vastgesteld wat onder basisondersteuning wordt verstaan. Het SWV hanteert als richtlijn voor de scholen de 'Checklist Basisondersteuning'. Deze checklist, gebaseerd op de vier aspecten van de kwaliteitszorg inclusief 13 kernkwaliteiten (zie Tabel 1 op bladzijde 7), is ook voor onze school een leidraad voor het vormgeven aan de basisondersteuning. Hieronder geven we per aspect en per indicator aan wat wij als school doen.

Preventieve en licht curatieve interventies (kernkwaliteiten 1 en 2)
<p>Veilige omgeving</p> <p>Op OBS De Vlonder willen we een veilige omgeving creëren waarin de leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen. In onze visie is het respectvol omgaan met elkaar een belangrijk onderdeel. Om dit in de praktijk tot stand te brengen besteden wij op groepsniveau in de eerste twee weken van het schooljaar aandacht aan groepsvorming via de zogenaamde Gouden Weken. Daarnaast werken wij via de methode 'Kwink' aan sociale (en emotionele) vaardigheden, burgerschap en mediawijsheid. Onze IB-er (intern begeleider) geeft bovendien SOVA-training (sociale-vaardigheden-training). Aanvullend volgen wij het bovenscholse veiligheidsplan en hanteren wij een pestprotocol (om ons pestprotocol in te zien kunt u hier klikken). We hebben een</p>

pestcoördinator aangesteld, alsmede een vertrouwenspersoon die benaderd kan worden in het geval van klachten.

Een veilige omgeving komt onzes inziens ook tot stand door een vertrouwensband met de ouders op te bouwen. Wij informeren ouders tijdig over schoolzaken via onder andere Schoudercom (een online communicatieplatform) en informatieavonden, communiceren veelvuldig met hen over de ontwikkeling van hun kind door middel van gesprekken en betrekken hen bij ons onderwijs.

Tenslotte gaan wij zorgvuldig om met vertrouwelijke informatie. We volgen hiervoor de AVG-protocollen (Algemene Verordening Gegevensbescherming).

Een ontwikkelingsperspectief voor leerlingen die een passend curriculum nodig hebben

Binnen ons klassikale onderwijsaanbod proberen we op verschillende manieren tegemoet te komen aan de behoeften van onze leerlingen. Soms is onze reguliere differentiatie niet afdoende om leerlingen te ondersteunen in hun leerproces. Sommige leerlingen hebben een dusdanige achterstand dat zij in aanmerking komen voor een individueel programma voor een of meerdere vakgebieden in de vorm van een ontwikkelingsperspectief (OPP). Om tot dit besluit te komen hanteren wij de richtlijnen van Passende Perspectieven (zie voor meer informatie: <http://passendeperspectieven.slo.nl/po-sbo>). In het OPP staan de verwachte uitstroom en verwachte einddoelen van de betreffende leerling vermeld. Deze doelen leiden tot keuzes in het onderwijsaanbod, zoals ondersteunende middelen of extra begeleiding, die bijdragen aan een betere benutting van de mogelijkheden en talenten van de leerling. Ook kan de hulp van een externe specialist ingeroepen worden. Ouders worden altijd geïnformeerd over en betrokken bij het opstellen en evalueren van een OPP.

De ondersteuningsstructuur van onze school (kernkwaliteiten 3 t/m 6)

Effectieve interne onderwijsstructuur

OBS De Vlinder werkt met een leerstofjaarklassensysteem. Dit betekent dat leerlingen van ongeveer dezelfde leeftijd bij elkaar in de klas/groep zitten en in principe gezamenlijk de lesstof doorlopen. De groepen zijn verdeeld in de onderbouw (groepen 1 t/m 3), middenbouw (groepen 4 en 5) en de bovenbouw (groepen 6 t/m 8). Wij streven naar een ononderbroken leerlijn van groep 1 t/m 8. Voor het aanleren van basisvaardigheden, zoals lezen en rekenen, passen wij het EDI-model (Expliciete Directe Instructie) toe. Dit model bevat terugkerende onderdelen zoals het benoemen van het lesdoel, activeren van de voorkennis, begeleide inoefening en controle van begrip die de basis vormen voor een effectieve instructie. Door te differentiëren proberen wij daarnaast tegemoet te komen aan de verschillende behoeften van de leerlingen. Wij differentiëren op het gebied van, onder andere, aanbod, instructie en tijd:

- **Aanbod:** onze methoden zijn zo ingericht dat ze ons in staat stellen om op drie niveaus te differentiëren. Daarnaast laten we soms overbodige stof weg, bieden we aanvullende stof aan of bieden we ondersteunende materialen, als dit bevorderend is voor de ontwikkeling van de leerling.
- **Instructie:** indien nodig geven wij na de groepsinstructie nog verlengde instructie, wanneer leerlingen de stof niet beheersen of geven wij pre-teaching om leerlingen voor te bereiden op lessen die nog gaan komen.

- Tijd: leerlingen hebben een verschillend leer- en werktempo. Wanneer duidelijk is dat bepaalde leerlingen (bijvoorbeeld leerlingen met dyslexie) meer tijd nodig hebben om de lesdoelen zich eigen te maken, dan zorgen wij ervoor dat zij die tijd krijgen.

Door deze manier van werken is ongeveer 95% van alle zorg in handen van de groepsleerkracht. Elke leerkracht heeft de nodige basiskennis op het gebied van Daltononderwijs, een positieve pedagogische aanpak en didactiek, ADHD, ASS en dyslexie om deze basiszorg aan de leerlingen te kunnen bieden. Bij specifieke zorgvragen kan een groepsleerkracht de hulp inschakelen van gespecialiseerde collega's. OBS De Vlonder heeft verscheidene specialisten in huis, zoals een IB-er, Daltoncoördinator en een specialist meer- en hoogbegaafdheid, die de groepsleerkrachten kunnen bijstaan. Verder hebben wij werkgroepen ingesteld die zich verdiepen op het gebied van bijvoorbeeld rekenen of taal.

Op OBS De Vlonder is de IB-er verantwoordelijk voor de coördinatie van de zorg van de leerlingen en de zorgstructuur binnen de school. De IB-er ondersteunt de leerkrachten bij het volgen van de ontwikkeling van leerlingen en het realiseren van onderwijs dat aansluit bij de pedagogische en didactische behoeften van de individuele leerlingen. De IB-er kan desgewenst observaties uitvoeren, of aanvullend onderzoek (laten) verrichten (zie Bijlage 1 voor een meer uitgebreide taakbeschrijving van de IB-er)

Mochten wij als school niet de benodigde kennis en vaardigheden in huis hebben om een leerling met een zorgvraag goed te begeleiden, dan worden externe specialisten ingeschakeld.

Werken aan handelingsbekwaamheid en competenties

Vanwege de invoering van de wet op Passend Onderwijs krijgen wij op school steeds meer te maken met leerlingen die verschillende zorgvragen hebben. Om hier adequaat mee om te gaan is het noodzakelijk dat wij ons blijven ontwikkelen. Op OBS De Vlonder hanteren wij een gesprekkencyclus, waarbij een keer per jaar een functioneringsgesprek wordt gevoerd. Daarnaast legt de directie (flits)bezoeken af in de klas en observeert de IB-er op gezette tijden hoe de zorg in de klas ervoor staat. Deze systematiek van gesprekken en klassenbezoeken leidt tot keuzes voor professionaliseringstrajecten. Professionaliseringstrajecten kunnen ingezet worden voor het team, groepjes leerkrachten of individuele leerkrachten en bestaan meestal uit advies, scholing, coaching en collegiale consultatie.

(Multidisciplinair) Overleg gericht op leerlingondersteuning

Een vast onderdeel van onze leerlingondersteuning zijn overleggen binnen ons team. Vijf keer per jaar voeren wij een groepsbespreking. Aanleiding voor deze groepsbesprekingen zijn de start van het nieuwe schooljaar (september), de Sociale Competentie Observatielijst (SCOL) die door de leerkrachten wordt ingevuld (november en april) en de resultaten op de Cito-toetsen (februari/maart en juli). Tijdens deze groepsbesprekingen bespreken we opvallendheden rondom de toetsen en observaties leggen we afspraken en acties vast. Behalve de groepsbesprekingen worden er ook leerlingbesprekingen gehouden. De IB-er leidt deze besprekingen twee keer per jaar in de onderbouw, middenbouw en bovenbouw. Tijdens een dergelijke bespreking brengt de leerkracht een leerling met een specifieke ondersteuningsbehoefte in en wordt besproken hoe deze leerling het beste bediend kan worden. Het ingevulde formulier voor deze leerlingbespreking wordt opgeslagen in het dossier van de leerling.

Een ander vast onderdeel van de leerlingondersteuning zijn overleggen met externe specialisten. Een keer in de zes tot acht weken - en indien nodig op eigen verzoek - heeft de IB-er overleg met de Consultatiegroep Openbaar Onderwijs Emmen (bestaande uit drie adviseurs Passend Onderwijs, een orthopedagoog en een gedragspecialist). Eens per zes weken vindt het zogenaamde 1-2-3'tje plaats. Dit is het overleg tussen de IB-er, schoolmaatschappelijk werk en de schoolverpleegkundige. Tenslotte zijn er vier keer per jaar IB-dagen, waar de IB-er in gesprek gaat met andere IB-ers.

Betrokkenheid van leerlingen en ouders

Uitgaande van de Daltonprincipes (met name verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en reflectie) worden leerlingen op OBS De Vlonder vanaf het begin van hun schoolcarrière betrokken bij hun leerproces. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat de leerlingen van groep 8 bij de verwijzingsgesprekken voor het voortgezet onderwijs aanwezig zijn. Vanaf het schooljaar 2018-2019 zal OBS De Vlonder stappen zetten richting gepersonaliseerd onderwijs. Gepersonaliseerd onderwijs betekent dat de leerling niet alleen betrokken wordt bij het leerproces, maar zich hier ook bewust van wordt. De leerling stelt eigen doelen en criteria voor succes, controleert regelmatig in hoeverre hij/zij het doel beheerst, bepaalt wat hij/zij nodig heeft om het doel te behalen en evalueert en reflecteert op zijn/haar leren.

Wij hebben geregeld contact met de ouders van onze leerlingen over het onderwijs dat wij bieden en de ontwikkeling van hun kind. Wanneer een leerling wordt aangemeld hebben wij al een of meerdere gesprekken met de ouders over hun kind. Daarnaast is er aan het begin van het schooljaar een informatieavond waar ouders inzicht krijgen in het onderwijs in brede zin op OBS De Vlonder. Drie keer per jaar vinden er 10-minutengesprekken plaats. De eerste van deze 10-minutengesprekken is omgekeerd en facultatief. De ouders informeren de leerkracht(en) tijdens dit gesprek over, onder andere, het karakter, welbevinden en hobby's van hun kind. Tijdens de andere twee gesprekken wordt gesproken over de ontwikkeling van de leerling. Bij de minst geringe zorg worden ouders ingeschakeld. OBS De Vlonder wil de lijntjes hierin zo kort mogelijk houden. Bij problemen wordt er samen met ouders nagedacht over oplossingen. Bij de volgende situaties worden ouders altijd betrokken:

- De groepsleerkracht informeert de ouders als hun kind besproken is tijdens een leerlingbespreking;
- De groepsleerkracht en IB-er betrekken de ouders bij het opstellen van een OPP voor hun kind. De ouders moeten goedkeuring geven voor een OPP;
- De groepsleerkracht en IB-er evalueren een OPP met de ouders;
- De groepsleerkracht informeert ouders over het inschakelen van externe deskundigen voor onderzoek en/of behandeling en vraagt hen om toestemming;
- Het schoolteam adviseert de ouders wanneer hun kind aangemeld moet worden bij het SBO;
- Het schoolteam bespreekt het onderwijskundig rapport met de ouders, wanneer de leerling de school verlaat.

Tenslotte kunnen ouders altijd een afspraak maken met de groepsleerkracht, IB-er of directie voor een gesprek over hun kind.

Planmatig werken (kernkwaliteiten 7 t/m 9)

Continue zicht op de ontwikkeling van leerlingen

De ontwikkeling van de leerlingen wordt op verscheidene wijzen gevolgd:

- Methodeonafhankelijke toetsen: twee keer per jaar worden er Cito-toetsen afgenomen. De resultaten van deze toetsen geven ons, via vaardigheidsscores, inzicht in de groei van de leerlingen over de jaren heen, maar laten ons ook zien of leerlingen zich ontwikkelen zoals van hen verwacht mag worden;
- Methodegebonden toetsen: de methodetoetsen geven ons inzicht in welke mate de leerlingen de lesstof die via de lesmethodes behandeld is, beheersen;
- Formele observaties: wij gebruiken SCOL om te bepalen in hoeverre leerlingen sociaal vaardig zijn;
- Informele observaties: gedurende de dag observeren wij leerlingen tijdens de lessen, maar ook buiten de lessen om. Opvallendheden worden genoteerd in het logboek. Het logboek wordt dagelijks ingevuld door de leerkrachten.
- Kindgesprekken: periodiek voeren wij kindgesprekken met onze leerlingen om inzicht te krijgen in hun welbevinden en ontwikkeling. De bevindingen van dit gesprek worden genoteerd in de zorgnotities.

Onze bevindingen gebruiken wij om ons onderwijs te verbeteren en het onderwijs af te stemmen op de behoeften van de leerlingen.

Opbrengst- en handelingsgericht werken

Wij werken zowel opbrengstgericht, als handelingsgericht om optimaal onderwijs te kunnen bieden aan onze leerlingen. Opbrengst- en handelingsgericht werken zijn twee werkwijzen die in de basis een vergelijkbare systematische cyclus (doelen stellen en plannen, uitvoeren, evalueren en bijstellen) hanteren, maar elk met een verschillend doel voor ogen. Bij handelingsgericht werken gebruiken we informatie vanuit toetsen, observaties en gesprekken om ons onderwijsaanbod af te stemmen op de onderwijs- en basisbehoeften van de leerlingen. Deze bevindingen worden verwerkt in een groepsoverzicht, een groepsplan en zo nodig een OPP. Bij opbrengstgericht werken gebruiken we dezelfde informatie en aanvullend kwaliteitskaarten die ingevuld worden door het team (Kwintoo), om de kwaliteit van ons onderwijs periodiek te evalueren en te verbeteren. We voeren trendanalyses uit op school- en groepsniveau in DrieDeeOnline en gebruiken de uitkomsten om ons onderwijs te verbeteren

Op OBS De Vlonder draagt de IB-er verantwoordelijkheid voor het handelingsgericht werken en is de directie verantwoordelijk voor opbrengstgericht werken.

Beleid op het terrein van de leerlingondersteuning

Wij vinden dat elke leerling recht heeft op goed onderwijs: onderwijs dat aansluit bij het niveau van de leerling zodat de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling ononderbroken kan verlopen. De zorg op OBS De Vlonder is gebaseerd op het principe van *preventie, hulpverlening* en *afstemming*. Dit betekent dat wij als preventie in de onderbouw al veel aandacht schenken aan basisvaardigheden, zoals lezen en rekenen, en voorwaardelijke eisen om tot leren te komen, zoals samenwerken en een zelfstandige werkhouding. In de klas proberen wij via differentiatie leerlingen

voldoende hulp en ondersteuning te bieden, opdat zij met de groep mee kunnen doen en zich toch optimaal kunnen ontwikkelen. Mocht deze hulp niet afdoende zijn, dan schrijven wij individuele programma's in de vorm van een ontwikkelingsperspectief passend bij de ondersteuningsbehoefte van een leerling. Vanaf de aanmelding van een leerling zorgen wij ervoor dat wij onze leerlingen goed in beeld hebben en de juiste beslissingen kunnen nemen om passend onderwijs te bieden. De stappen die hierin worden genomen staan beschreven op bladzijde 19 tot en met 21.

Kwaliteit van de basisondersteuning (kernkwaliteiten 10 t/m 13)

Effectieve methoden en aanpakken

Op bladzijde 17 staat een overzicht van de lesmethoden die wij op OBS De Vlonder gebruiken. Bij de keuze voor een bepaalde methode of aanpak bekijken we in de eerste plaats of het aansluit bij onze vormgeving van het Daltononderwijs en bepalen we of er voldoende differentiatiemogelijkheden in verwerkt zijn. Van een aantal methoden die daar het beste bij lijken aan te sluiten vragen we een zichtzending aan. Een daarvoor aangestelde werkgroep voert vervolgens een inhoudelijke analyse van de methode uit. Hierna wordt een kans hebbende methode voor een korte periode uitgeprobeerd in de klas. Al deze bevindingen worden in het team besproken, waarna we overgaan tot aanschaffing van de in onze ogen beste lesmethode of aanpak.

Evalueren van de effectiviteit van de leerlingondersteuning

Zoals benoemd in het gedeelte over opbrengstgericht werken, gebruiken wij deze werkwijze om de kwaliteit van ons onderwijs te evalueren en verbeteren. Twee keer per jaar evalueren wij tijdens de groepsbespreking ons onderwijs en daarmee ook de effectiviteit van de leerlingondersteuning. De resultaten van observaties, methodeafhankelijke en methodeonafhankelijke toetsen worden geanalyseerd en gedocumenteerd in ons leerlingvolgsysteem Esis. Op deze manier brengen we de ontwikkeling van de leerlingen in kaart. Door de analyses kunnen we vaststellen of we onze schoolambities daadwerkelijk realiseren en welke consequenties de resultaten hebben voor onze onderwijsaanpak en keuzes. Tenslotte evalueren we onze leerlingondersteuning op bovenschools niveau en indien nodig met andere ondersteuningsinstanties, zoals medische instanties of zorginstellingen.

Overdracht

Om een doorgaande ontwikkeling van de leerlingen te waarborgen, zorgen wij bij de overgang naar een nieuwe groep of school voor een goede overdracht. Wanneer een leerling wordt aangemeld bij onze school, hebben wij contact met de ouders over hun kind. Daarnaast vragen wij informatie over de leerling op bij voorbeeld de peuterspeelzaal, dagopvang of vorige basisschool. Hierdoor hebben wij vlot een goed beeld van de leerling en kunnen we ons onderwijs beter op zijn/haar behoeften afstemmen. Bij de overgang naar een nieuwe groep bespreken de leerkrachten van beide groepen zowel de groep, als individuele leerlingen en hun behoeften. Indien een leerling naar het SBO gaat, dan voeren vertegenwoordigers van beide scholen en de ouders twee keer een gesprek over, onder meer, de persoonlijkheid, onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de betreffende leerling. Dit noemen wij 'warme' overdracht. Tenslotte bespreekt de leerkracht van groep 8 twee keer alle leerlingen van de groep met de zorgcoördinator van de betreffende school voor Voortgezet Onderwijs.

3.3 Beoordeling inspectie

OBS De Vlonder is voor het laatst door de inspectie bezocht in september 2014, waarna het rapport in februari 2015 is vastgesteld. Tijdens het onderzoek heeft de inspectie met behulp van een set indicatoren de kwaliteit van het onderwijs op onze school beoordeeld. De Inspectie van het Onderwijs heeft OBS De Vlonder het basisarrangement toegekend. Dit betekent dat de Inspectie geen reden heeft om het toezicht op onze school te verhogen en de kwaliteit voldoende is.

Het volledige inspectierapport kunt u [hier](#) vinden.

3.4 Ouders als educatieve partners

OBS De Vlonder hecht er veel waarde aan dat de ouders betrokken zijn bij het onderwijs van de leerlingen. Wij menen dat een goede relatie tussen de school en ouders bevorderlijk is voor de ontwikkeling van onze leerlingen. Een dergelijke relatie brengen wij tot stand door wederzijdse en duidelijke communicatie, ouders te betrekken bij schoolse activiteiten (eventueel via de ouderraad/OR) en door ouders een stem te geven via de Medezeggenschapsraad (MR).

Een goede relatie tussen de school en ouders stelt ons beide in staat te kunnen profiteren van elkaars kennis en samen te zoeken naar de juiste ondersteuning en oplossingen. Deze dialoog gericht op het vinden van oplossingen die bijdragen aan de ontwikkeling van de leerling noemen we *educatief partnerschap*. Om een gezonde partnerschap tussen de school en ouders te waarborgen is het belangrijk af te stemmen wat ieders verantwoordelijkheid is met betrekking tot de leerling: ouders zijn de eerstverantwoordelijken voor de opvoeding van hun kinderen en de leerkracht is de onderwijsprofessional en is eerstverantwoordelijk voor het bieden van goed onderwijs aan de leerlingen. Van wezenlijk belang is dat ouders en school enerzijds deze gescheiden verantwoordelijkheden (h)erkennen, maar anderzijds continu met elkaar in dialoog blijven.

Om een educatief partnerschap tot stand te brengen en de dialoog in gang te zetten, nemen wij direct contact op met ouders bij de eerste signalen dat een leerling meer ondersteuning nodig heeft. In sommige situaties zijn er niet alleen zorgen op school, maar ook thuis. Om tot een goede ondersteuning te komen, is het wenselijk om daar met de ouders in alle openheid, maar ook in vertrouwen over te spreken. Na dit eerste gesprek voeren wij regelmatig gesprekken, zoals de (omgekeerde) 10-minuten gesprekken en OPP-besprekingen, met ouders over de ontwikkeling van hun kind.

Eens per twee jaar worden alle ouders bevraagd over allerlei zaken betreffende het onderwijs aan hun kind. De uitkomsten worden besproken in het team en met de MR en verwerkt in verbeterplannen. In het voorjaar van 2017 is er een tevredenheidsonderzoek geweest. Het verslag hiervan is via Schoudercom (School - Ouder - Communicatie) kenbaar gemaakt.

3.5 Aanbod

In Tabel 2 staat een overzicht van de methoden die wij gebruiken voor het vormgeven van de basisondersteuning. Alle methoden bieden mogelijkheden voor differentiatie in het lesaanbod (extra stof, basisstof en verrijkingstof).

Tabel 2. Overzicht van de methoden per vakgebied.

Vakgebieden	Methoden
<ul style="list-style-type: none"> Vorbereidend taal/lezen en rekenen groep 1-2 	<ul style="list-style-type: none"> Schatkist Met Sprongen Vooruit
<ul style="list-style-type: none"> Aanvankelijk technisch lezen 	<ul style="list-style-type: none"> Veilig Leren Lezen
<ul style="list-style-type: none"> Voortgezet technisch lezen 	<ul style="list-style-type: none"> Estafette
<ul style="list-style-type: none"> Begrijpend lezen 	<ul style="list-style-type: none"> Blits Nieuwsbegrip XL
<ul style="list-style-type: none"> Taal 	<ul style="list-style-type: none"> Taal Actief
<ul style="list-style-type: none"> Spelling 	<ul style="list-style-type: none"> Taal Actief
<ul style="list-style-type: none"> Schrijven 	<ul style="list-style-type: none"> Pennenstreken
<ul style="list-style-type: none"> Rekenen en wiskunde 	<ul style="list-style-type: none"> Pluspunt Met Sprongen Vooruit
<ul style="list-style-type: none"> Aardrijkskunde 	<ul style="list-style-type: none"> Naut Meander en Brandaan
<ul style="list-style-type: none"> Geschiedenis 	<ul style="list-style-type: none"> Naut Meander en Brandaan
<ul style="list-style-type: none"> Natuuronderwijs 	<ul style="list-style-type: none"> Naut Meander en Brandaan
<ul style="list-style-type: none"> Engels 	<ul style="list-style-type: none"> Take it easy
<ul style="list-style-type: none"> Sociaal-emotionele ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> Kwink
<ul style="list-style-type: none"> Creatief aanbod 	<ul style="list-style-type: none"> Eigen werkwijze
<ul style="list-style-type: none"> Wetenschap en techniek 	<ul style="list-style-type: none"> Eigen werkwijze

3.6 Aanpak voor gedrag

Binnen onze visie en missie zijn het respectvol met elkaar omgaan en samenwerken in een prettige omgeving belangrijke pijlers. Vandaar dat wij actief inzetten op het ontwikkelen van de sociaal-emotionele kennis en vaardigheden van onze leerlingen. Zoals beschreven op bladzijde 10 en 11 zetten wij De Gouden Weken, de methode Kwink en ons pestprotocol in om met alle leerlingen aan deze vaardigheden te werken. Via de observatielijsten van SCOL en regelmatig contact met ouders houden we zicht op de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen en kunnen we problemen signaleren.

In sommige gevallen blijkt dat een leerling een ondersteuningsbehoefte heeft op het vlak van sociale en/of emotionele kennis en vaardigheden. Hierbij kan gedacht worden aan leerlingen met ADHD, ASS faalangst of weerbaarheidsproblematiek. Voor een aanzienlijk deel van deze problematiek hebben de

leerkrachten voldoende basiskennis om de leerlingen op een gepaste wijze te begeleiden. Bovendien geeft de IB-er SoVa-training aan de groep. Mocht uit evaluaties blijken dat de aanpak van de leerkracht (en IB-er) niet afdoende is om de leerling gepast te begeleiden, dan schakelen we de hulp in van eerder genoemde specialisten: deskundigen vanuit de Consultatiegroep, begeleiders vanuit instellingen zoals Kentalis, GGZ en Sedna, specialisten uit ons samenwerkingsverband of specialisten van een externe instelling, zoals Cedin of Accare. Bij herhaaldelijk ongewenst gedrag, waarop de interne en externe ondersteuning geen effect heeft, vindt er intensief overleg plaats tussen school en ouders. Een uitkomst van deze overleggen kan zijn dat de leerling overgeplaatst wordt naar een andere school of instelling. In dergelijke situaties volgen we de richtlijnen die staan beschreven in ons veiligheidsplan.

3.7 Leesproblemen en dyslexie

Voor het signaleren van dyslexie en leesproblemen en het opzetten van een effectieve aanpak voor deze problemen, maken wij gebruik van het 'Protocol Leesproblemen en dyslexie' van het Expertisecentrum Nederlands. In dit protocol staat beschreven wat kenmerken zijn van goed aanvankelijk leesonderwijs, hoe we achterstanden in lezen en spellen vroegtijdig kunnen signaleren, wat we kunnen doen bij een vermoeden van dyslexie en hoe we leerlingen effectief kunnen begeleiden. Daarnaast bevat het protocol verschillende werkdocumenten, zoals observatielijsten voor lees- en schrijfgedrag of tekstschema's ter ondersteuning van het lezen, die we kunnen inzetten bij het signaleren en begeleiden van leesproblemen en dyslexie.

Meer informatie over het 'Protocol Leesproblemen en dyslexie' kunt u [hier](#) vinden.

3.8 Rekenproblemen en dyscalculie

Om leerlingen met rekenproblemen en dyscalculie te signaleren en effectief te ondersteunen, gebruiken wij het 'Protocol Ernstige Reken-Wiskundeproblemen en Dyscalculie'. Het protocol geeft richting aan het ontwikkelen van goed rekenwiskunde-onderwijs in het algemeen en het afstemmen van het onderwijs op de ontwikkeling van leerlingen door adviezen omtrent rekenbeleid en zorgbeleid. Het biedt daarnaast praktische handreikingen voor het voorkomen van reken-wiskundeproblemen, het signaleren van reken-wiskundeproblemen en dyscalculie en het begeleiden van leerlingen met dergelijke problematiek door bijvoorbeeld aandacht te schenken aan het handelingsmodel en het drieslagmodel.

Meer informatie over het 'Protocol Ernstige Reken-Wiskundeproblemen en Dyscalculie' kunt u [hier](#) vinden.

3.9 Talentontwikkeling (inclusief meer- en/of hoogbegaafdheid)

Op OBS De Vlonder komen meer- en hoogbegaafde leerlingen in aanmerkingen voor een ingeperkt basisaanbod (compacten) dat aangevuld wordt met een verrijkingsaanbod. Wij maken gebruik van een protocol om deze leerlingen zo snel mogelijk in beeld te krijgen en het onderwijs af te stemmen op hun behoeften. Voor de signalering maken wij gebruik van SiDi3. SiDi3 is een gestructureerd signalerings- en diagnoseprotocol voor leerlingen van groep 1 tot en met 8. Het bevat instrumenten om een ontwikkelingsvoorsprong bij leerlingen en de mate van een hoge begaafdheid in kaart te brengen. Daarnaast maken wij bij de instroom van de leerling gebruik van informatie vanuit verschillende bronnen, zoals de ouders, peuterspeelzaal en/of voorschoolse opvang. In de groepen 2 tot en met 8 worden aanvullend Cito-toetsen afgenomen om een mogelijke ontwikkelingsvoorsprong op te merken. We gebruiken ook toetsen om te bepalen op welk niveau de leerling functioneert (doortoetsen).

Als na het doorlopen van SiDi3 blijkt dat een leerling meer- of hoogbegaafd is dan krijgt hij/zij een gecompecte basislijn aangeboden en gaat hij/zij werken in onze verrijkingslijn 'Levelspel' of 'Levelwerk'. Groep 2 heeft Levelspel geïntegreerd in hun weekplanning. Dit wordt zichtbaar gemaakt op hun planbord. De leerlingen worden door hun eigen leerkracht in de klas begeleid. De begeleiding van het Levelwerk voor de groepen 3 t/m 8 vindt buiten de klas plaats (in de Levelgroep) door de coördinator meer- en hoogbegaafdheid. Per week vindt er voor ieder niveau een coachingsmoment plaats. Tijdens dit moment wordt er een planning gemaakt, maar wordt ook de ontwikkeling van de leerlingen (successen en knelpunten) besproken. Hierbij staan, behalve de inhoud van de verrijkingsstof, de doelen en vaardigheden van SLO centraal. Deze doelen en vaardigheden zijn toegespitst op drie onderdelen: Leren, Leren Denken en Leren Leven.

Onderwijsaanpassingen, zoals 'compacten en verrijken', zijn voor veel (hoog)begaafde leerlingen een goede oplossing. Maar er zijn echter ook leerlingen voor wie een dergelijke maatregel onvoldoende is voor een optimale ontwikkeling. Deze leerlingen zijn er het meest bij gebaat om, naast de hierboven genoemde aanpassingen, óók te versnellen naar een volgende groep. Indien een leerling op alle vakken een ontwikkelingsvoorsprong van een jaar of meer heeft en de leerling niet goed in zijn of haar vel zit dan kan er gekeken worden of er mogelijk versneld moet worden. Hierover gaan ouders, leerkracht, IB-er, Coördinator (hoog)begaafdheid en locatieleider in gesprek. Ook zal de VersnellingsWenselijkheidsLijst (VWL) van het Centrum voor BegaafdheidsOnderzoek en de Katholieke Universiteit Nijmegen ingevuld worden.

Voor meer informatie verwijzen wij graag naar ons Beleidsplan Meer- en Hoogbegaafdheid.

3.10 Ondersteuningsstructuur

Van elke leerling, maar vooral van leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, proberen wij vroegtijdig de onderwijsbehoefte in kaart te brengen om te bepalen of en hoe wij ons onderwijs op de leerlingen kunnen afstemmen. Voor de toelating van leerlingen gebruiken wij een stappenplan waarbij de afstemming tussen ouders en school centraal staat (zie Bijlage 2 'Procedure aanmelding'). De eerste stap bestaat uit een gesprek tussen de directie en ouders waarin de visie van de school en

de te doorlopen procedure worden besproken. Daarnaast worden tijdens dit gesprek wederzijdse verwachtingen uitgesproken om onduidelijkheden en misverstanden uit de weg te gaan. Vervolgens vragen wij achtergrondinformatie op bij verschillende instanties, zoals zorginstellingen, medische instanties en dagopvang, die wij gebruiken om te bepalen of wij de leerling passend onderwijs kunnen bieden. Hoewel wij in veel gevallen ons onderwijs kunnen aanpassen aan de behoeften van een leerling, zijn onze mogelijkheden uiteraard niet onuitputtelijk. Wij hanteren een aantal criteria om vast te stellen of wij de leerling adequaat kunnen begeleiden:

- De leerbaarheid van het leerling is zodanig, dat het ons reguliere leerstofaanbod helemaal of grotendeels kan verwerken, waarbij wij streven naar een minimale gemiddelde beheersing van de leerstof tot eind groep zes bij het verlaten van de basisschool.
- Wij moeten het maximale uit elke leerling kunnen halen.
- Het aantal instructiegroepen ten aanzien van het geven van extra instructie binnen elke groep is per ontwikkelingsgebied maximaal 4.
- Differentiatie van de instructie binnen de groep via verlengde instructie blijft mogelijk.
- De leerling voelt zich veilig en vertrouwd op school.
- De leerling kan zich aan de school- en groepsregels houden en is in staat om zoveel mogelijk zelfstandig te werken.
- Ouders en school kunnen goed samenwerken en volgen binnen hun mogelijkheden elkaars adviezen op.
- Ouders hebben vertrouwen in de school.

Op basis van al deze informatie bepalen wij of we de leerling passend onderwijs kunnen bieden. Uiteindelijk wordt er een beslissing over de plaatsing van de leerling genomen en een advies uitgebracht, dat ook met ouders besproken wordt. In dit beginstadium is het niet altijd te overzien of wij gedurende de gehele schoolperiode van de leerling de benodigde ondersteuning kunnen bieden.

Via een gestructureerde manier van werken houden wij zicht op de ontwikkeling van onze leerlingen en passen wij ons onderwijs op hen aan. In Figuur 2 is deze werkwijze schematisch weergegeven. Met het groepsoverzicht heeft de groepsleerkracht een plan gemaakt voor het onderwijs aan de groep. Via observaties en methodegebonden toetsen worden waar nodig aanpassingen gemaakt in de begeleiding van leerlingen. De halfjaarlijkse Cito-toetsen kunnen aanleiding zijn om daarnaast ook aanpassingen te maken in het aanbod aan de hele groep. De groeps- en leerlingbesprekingen bieden de leerkrachten de mogelijkheid om met (gespecialiseerde) collega's een passend onderwijsaanbod op te zetten voor de leerlingen.

Als de ondersteuning vanuit de leerkracht of interne specialist onvoldoende effect heeft, dan schakelen wij externe ondersteuning in. Bij al deze stappen waarbij de ondersteuning van een leerling afwijkt van de groepsaanpak informeren en betrekken wij ouders in een vroeg stadium. Waar nodig zal hen om toestemming voor dergelijke vervolgstappen gevraagd worden.

Wij evalueren minimaal twee keer per jaar of we de betreffende leerling nog steeds goed kunnen begeleiden binnen onze school. Hierin worden ouders natuurlijk betrokken. Terugkerende onderdelen die bij dergelijke evaluaties aan bod komen zijn onder andere:

- Is er schoolbreed voldoende kennis en vaardigheid aanwezig?
- Hebben we de benodigde faciliteiten in huis?

- Wat is de 'zwaarte' van de groep waar de leerling geplaatst zou worden.
- Kunnen de overige leerlingen in de klas op hun niveau blijven functioneren en krijgen zij de ondersteuning die zij nodig hebben?

Indien extra interventies onvoldoende resultaat opleveren, dan kan overwogen worden om de leerling te laten doubleren of te versnellen. In sommige gevallen komen wij tot de conclusie dat we een leerling niet langer kunnen begeleiden. Op dat moment zullen wij een andere, beter passende plaats zoeken. Dat kan ook het speciaal (basis)onderwijs zijn. Ouders worden hier tijdig over geïnformeerd en bij betrokken.

Figuur 2. Overzicht ondersteuningsstructuur

3.11 Ondersteuningsvoorzieningen

OBS De Vlinder beschikt over diverse ondersteuningsvoorzieningen om tegemoet te komen aan individuele ondersteuningsbehoeften. Wij bekijken per situatie in hoeverre we aan de specifieke ondersteuningsbehoefte van een leerling kunnen voldoen. Daarbij schakelen wij altijd externe deskundigheid van de Consultatiegroep in. Zo nodig verleggen wij onze vraag naar andere deskundigen. Belangrijk criterium is dat de betreffende leerlingen zich kunnen blijven ontwikkelen. Het stroomschema Openbaar Onderwijs Emmen dient te allen tijde als leidraad. Hieronder beschrijven we per specifieke zorgvraag wat wij als school in ieder geval kunnen bieden.

Meer- en hoogbegaafde leerlingen:

De meer- en hoogbegaafde leerlingen gaan vanaf groep 3 naar de zogenaamde Levelgroep waar ze door de coördinator meer- en hoogbegaafdheid begeleid worden in hun leerproces. Vanaf januari 2019 start er een bovenschoolse 'school' voor hoogbegaafde leerlingen waar zij een dag per week onderwijs kunnen volgen dat aangepast is aan hun specifieke behoeften.

Leerlingen met dyslexie:

Leerlingen met dyslexie bieden we ondersteuning in de vorm van teksten in een vergroot en/of ander lettertype. Daarnaast krijgen deze leerlingen meer tijd om een opdracht te maken. Leerlingen met dyslexie komen in aanmerking voor behandeling door een externe specialist. Deze behandeling vindt plaats op school. Voor het maken van toetsen zorgen wij ervoor dat de tekst voorgelezen wordt of vergroot afgedrukt wordt in een geschikt lettertype. De leerlingen krijgen meer tijd om de toets te maken en kunnen werken in een aparte ruimte.

Leerlingen met dyscalculie:

Leerlingen met dyscalculie kunnen bij het dagelijkse werk desgewenst gebruik maken van aanvullende concrete materialen, zoals een rekenrek, MAB-materiaal (vlakken, staafjes en blokjes) of tafelkaarten om rekenbegrippen en -procedures inzichtelijk te maken. Daarnaast kunnen zij gebruik maken van stappenplannen en een rekenmachine.

Visueel beperkte leerlingen

Voor visueel beperkte leerlingen hebben wij geen specifieke voorzieningen.

Auditief beperkte leerlingen

Voor leerlingen met een auditieve beperking kunnen wij gebruik maken van Solo apparatuur. We krijgen daarbij ondersteuning van een extern deskundige (PENTO).

Spraak-taal problematiek

Voor leerlingen met een spraak- en of taalprobleem is er een logopediste aan de school verbonden. De behandeling vindt plaats op school.

Leerlingen met gedragsproblemen

Voor leerlingen met een (gediagnostiseerd) gedragsprobleem creëren wij prikkelarme werkplekken door de werkplekken bijvoorbeeld af te schermen. Daarnaast gebruiken we hulpmiddelen zoals een koptelefoon om prikkels weg te nemen.

Leerlingen met een motorische hulpvraag

Voor leerlingen met een motorische hulpvraag komt er wekelijks een kinderoefentherapeute langs voor onderzoek en behandeling op school.

Fysieke- lichamenlijk beperking:

Onze school is toegankelijk voor rolstoelen. We hebben brede toegangsdeuren en een aangepast toilet. Voor de fysieke verzorging van leerlingen hebben we geen ruimte en hulpverlener beschikbaar op school. We gaan er vanuit dat de leerlingen zindelijk zijn als ze naar school gaan.

Syndroom van Down

Voor leerlingen met het syndroom van Down onderzoeken per individuele situatie of we tegemoet kunnen komen aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling. We gaan hiervoor in gesprek met de ouders en kijken naar de groep waar de leerling in geplaatst zou worden.

Chronisch zieke leerlingen

Voor chronisch zieke leerlingen kunnen wij leren op afstand tot stand brengen. Leerlingen met een chronische ziekte kunnen verder in een rustige omgeving hun medicijnen innemen, maar alleen als zij dit zelf kunnen. De ouders blijven eindverantwoordelijk voor het innemen van de medicijnen door hun kind(eren). De leerkrachten zijn niet bevoegd voor medische handeling en/of het toedienen van medicatie.

3.12 Samenwerking

OBS De Vlonder werkt met verschillende partners samen:

- Met de collegaschool in het cluster: OBS De Lisdodde;
- Locatieleiders en IB-ers binnen het samenwerkingsverband Openbaar Onderwijs Emmen;
- De Consultatiegroep Openbaar Onderwijs Emmen;
- GGD (jeugdverpleegkundige en jeugdarts);
- Instellingen zoals GGZ, Accare en Yorneo;
- Jeugdarts;
- Logopediste;
- Orthopedagoog (Cedin);
- Timpaan onderwijs
- S.M.W. (Schoolmaatschappelijk werk);
- RENN;
- Scholen voor speciaal onderwijs;
- Scholen voor voortgezet onderwijs.

4. Bijlagen

Bijlage 1: Taakbeschrijving IB-er

De IB-er heeft als hoofdtak het bewaken van de zorglijnen. Het accent ligt op het onderwijsgebeuren in de klas. Onze IB-er heeft de volgende taken:

- het bewaken van procedures en afspraken in de school voor systematische signalering,
- inschakeling van zorg coördinator en/of ambulante begeleider SO;
- onderhouden van contacten met de zorg coördinator van het basisteam, ambulante begeleiders van andere onderwijsinstellingen zoals o.a. REC en RENN, GGZ en Jeugdzorg;
- overleg met ouders;
- inschakeling hulpverlening;
- organiseren, voorbereiden en begeleiden van leerling besprekingen;
- organiseren, voorbereiden en begeleiden van groepsbesprekingen;
- eindverantwoordelijk van de orthotheek;
- eindverantwoordelijk voor passende observatie- en toetsinstrumenten;
- bewaken van de voortgang van gezamenlijk ingezette veranderingen/vernieuwingen, op het gebied van de leerling-zorg/ klassenconsultatie,
- opstellen toets kalender;
- dossierbeheer;
- afstemmen van de inzet van hulpverlening van het 'zorgteam';
- overleg met de directie over de stand van zaken bij de leerlingenzorg;
- advies inzake schoolbeleid;
- evalueren en bijstellen van het zorgdocument;
- deelnemen aan het netwerk interne begeleiding (clusteroverleg).

Ondersteuningstaken naar de leerkrachten

Begeleiding van leerkrachten:

- ondersteunen bij het afnemen van signaleringsinstrumenten;
- ondersteunen bij het analyseren van signaleringsgegevens;
- helpen opstellen van handelingsplannen en groepsplannen;
- ondersteunen bij gesprekken met ouders;
- coachen bij uitvoering van handelingsplannen;
- bezoeken/observeren van groepen op verzoek van de leerkracht;
- Coaching bij communicatie-aspecten.

Onderzoeken:

- verrichten van diagnostisch onderzoek;
- verrichten van observaties.

Ontwikkelen:

- samenstellen van aangepaste programma's/eigen leerlijn;
- ontwerpen van ondersteunende methodieken en materialen;
- inzetbaar maken van remediërende materialen.

Bijlage 2: Procedure aanmelding

Stroommodel Besluitvorming plaatsing van een leerling met specifieke behoeften binnen het basisonderwijs

Naam leerling: _____

Geboortedatum: ____ - ____ - ____

Procedure:

Fase 1: Aanmelding

Aanmelding door de ouders bij de directie van de school:

- Gesprek met de ouders
- Toelichting visie van de school (zie SOP)
- Toelichting procedure
- Schriftelijke toestemming van de ouders om informatie bij derden op te vragen

Fase 2: Informatie verzamelen

Gegevens opvragen bij bijvoorbeeld:

- Huidige school
- Onderwijs ondersteunende instanties
- KDC (De Tamboerijn), TPG (De Springplank), Yorneo 0-12, etc.
- Zorginstellingen
- Medische instanties

Fase 3: Informatie bestuderen

Binnengekomen gegevens worden bestudeerd en besproken door directie, intern begeleider en eventueel de adviseur Passend Onderwijs. Er kan besloten worden om het kind te observeren binnen zijn huidige school (voorschoolse opvang).

Fase 4: Inventarisatie

	Onderwijsbehoeften van het kind:	Mogelijkheden van de school:	Belemmeringen van de school:	Inzet externen:
Pedagogisch:				
Didactisch:				
Kennis en vaardigheden van leerkracht:				
Organisatie: (zowel op school- als klassenniveau)				
Gebouwendijk/ Materieel:				
Medeleerlingen:				
Ouders:				

Fase 5: Overwegingen

De school onderzoekt op basis van het bovenstaande schema welke mogelijkheden de school zelf heeft en welke ondersteuningsmogelijkheden geboden kunnen worden en door wie, bijvoorbeeld m.b.t.:

- Gebouw, vervoer (gemeente)
- OPP (Consultatiegroep, SBO, SO)
- Aanvullende formatie
- Ondersteuning qua expertise (Consultatiegroep, S(B)O, jeugdhulpverlening, zorginstellingen, e.d.)

Fase 6: Besluitvorming

De betreffende inventarisatie van de hulpvragen van het kind wordt afgezet tegen het SOP van de school en de mogelijkheden om een passend onderwijsaanbod te realiseren. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met de ondersteuningsmogelijkheden (zowel materieel als immaterieel) die geboden kunnen worden.

Fase 7: Advies*

Gesprek met de ouders waarbij het besluit van de school wordt besproken:

- Bij plaatsing: opstellen van een plan van aanpak met daarbij een overzicht van inzet van middelen, ondersteuning door Consultatiegroep, S(B)O of derden, inzet aanvullende formatie, aanpassingen m.b.t. gebouwen, e.d.
- Voorlopige plaatsing: alleen wanneer er sprake is van een observatieperiode als niet onmiddellijk duidelijk is of plaatsing mogelijk is.
- Bij afwijzing: een inhoudelijke onderbouwing door de school waarom men van mening is dat het kind niet geplaatst kan worden. Deze afwijzing wordt schriftelijk beargumenteerd.

*Bij voorlopige plaatsing of afwijzing, of indien er behoefte is aan een specifiek ondersteuningsarrangement, zal gebruik worden gemaakt van de Handelingsgerichte Indiceringstrajectwijzer (HIT) .